

Belgacom werd vaak beschouwd als een "sociaal laboratorium". Ook na de "golden nineties" (3 miljard euro netto winst), blijft het bedrijf enorm hoge winsten optekenen: 922 miljoen euro netto winst in 2004, 780 miljoen euro winst tijdens het eerste semester van 2005... Tegelijkertijd blijft Belgacom ook systematisch banen schrappen: sinds 1997 werden 10.000 mensen naar de uitgang begeleid, wat overeenkomt met 40% van het totaal aantal jobs bij de operator. En ook vandaag staan opnieuw 500 banen op de tocht.

Zeker, in het geglobaliseerde kapitalisme zijn dergelijke praktijken schering en inslag. Toch zijn er hier ook een aantal bijzonderheden.

Belgacom is nog altijd een publieke onderneming, waarvan de staat de meerderheidsaandeelhouder is. Tot op heden kreeg het schrappen van die banen steeds de goedkeuring van de syndicale organisaties, gezien het ging om mensen die op "brugpensioen" konden gaan (al werd die term stilletjes verbannen door de directie). Twee grote plannen voor "vroegtijdig vertrek" - PTS en BeST - maakten het voor mensen ouder dan 50 mogelijk om het bedrijf vervroegd te verlaten.

Vandaag ligt er echter wat anders op tafel. Het gaat om een echt ontslagplan, waarbij contractuele werknemers (een vijftigtal) een C4 zullen ontvangen en waarbij anderzijds statutaire werknemers (enkele honderden mensen) op "ter beschikking stelling" geplaatst worden. Alle mensen die in reconversie zijn (die niet meer over een "vaste job" beschikken) of die gezondheidsproblemen hebben, zullen verplicht de deur worden gewezen tegen 31 december 2005, dus binnen twee maanden.

Die maatregel van de "ter beschikking stelling" houdt een gevaarlijk precedent in, niet enkel voor het personeel van Belgacom maar voor alle werknemers van openbare bedrijven. De tijd waarin een vaste benoeming, via ministerieel besluit in een openbaar bedrijf, jobgarantie verschafte tot aan het pensioen, lijkt hiermee immers achter de rug.

Het is dus belangrijk om een strijd te voeren voor de intrekking van dit plan. Helaas richt momenteel enkel het ACV zijn pijlen op dit plan. De ACOD en het VSOA hebben al een voorakkoord getekend, onder het voorwendsel dat de aangekondigde maatregelen hoe dan ook overmijdelijk zullen zijn (!) en dat het dus nodig is om te onderhandelen om de maatregelen "sociaal aanvaardbaar" te maken voor de betrokken werknemers (!!).

Deze houding is niet zo verbazend, gezien de vakbonden bij Belgacom reeds jaren een zogenaamd "realistische" koers varen en kiezen voor het "medebeheer" van de onderneming op alle niveaus. De top van ACV-transcom breekt vandaag met die funeste koers, onder druk van een basis die het niet langer pikt.

De bal ligt dus in het kamp van de militanten en de delegees van de ACOD, die zich nog moeten uitspreken.

De acties opgezet door het ACV, zoals de staking van 11 oktober, en de sensibiliseringscampagne die de ACV-militanten voeren, zijn erop gericht om de ACOD-basis te beïnvloeden. Het is nog niet te laat maar de tijd dringt. Uiteindelijk valt toch vooral de apathie op bij de intersectorale ACOD (en het ganse ABVV eigenlijk) over wat er gebeurt bij Belgacom.

Het is immers duidelijk dat wat vandaag uitgeprobeerd wordt bij Belgacom, morgen wel eens inspiratie zou kunnen bieden aan de managers van andere openbare bedrijven, zoals De Post (dat vandaag "gebelgacomiseerd" wordt) en de NMBS. Daarenboven kan je je afvragen hoe een syndicale organisatie steeds opnieuw goedkeuring kan geven aan het schrappen van banen in zo'n rijke onderneming, terwijl jobs toch officieel de prioriteit vormen voor de vakbonden. Hetzelfde geldt voor de meerderheidsaandeelhouder, de regering. Altijd maar zeuren over de te lage activiteitsgraad in

ons land maar wel zelf mensen in de werkloosheid duwen. De politiek bij Belgacom helpt allerm minst om die activiteitsgraag op te krikken, integendeel.

En wat hebben interprofessionele syndicale acties voor goede jobs voor iedereen eigenlijk voor zin, als de centrales en de sectoren zo'n akkoorden afsluiten in de bedrijven ? Het zal dus nodig zijn voor de bonden om terug een beetje coherentie te scheppen, anders verliezen ze elke geloofwaardigheid en zullen de krachtsverhoudingen tussen de werknemers en het patronaat blijven achteruitboeren.

Loopbaaneinde

Een ander aspect van het voor-akkoord dat door de ACOD en de VSOA mee onderhandeld werd, gaat over een nieuwe aanpak van het loopbaaneinde. Men wil aan mensen van 55 jaar een afname van hun activiteit voorstellen, gecombineerd met een opdracht van begeleiding van collega's die behoeften hebben aan vorming. Tegen 58 jaar zou die opdracht aflopen en op dat moment zouden de betrokken mensen op "ter beschikking stelling" geplaatst worden. In dat scenario zou de pensioenleeftijd op 60 jaar terechtkomen.

2.700 mensen zouden hiervoor in aanmerking komen bij Belgacom. Maar de directie hoopt op méér. De mensen die op deze manier het bedrijf zullen verlaten, worden niet meer vervangen. De regeling heeft dus ook tot doel om opnieuw banen te schrappen. Jammer voor de jonge werkzoekenden en de toekomstige generaties.